

Mbledhja e XXXIII

E Merkure me 14-X-1925, ora 10 pas dreke

Mbledhjen e Kryeson Z. PANDELI EVANGJELI

Këndohën emnat e ZZ. Senatorve dhe mungojn ZZ. E. Vlora (leje) I. Xhin-di, Nafiz Dervishi, P. Sh. Deda (leje) S. Papa (misjon) Sh. Verlaci, Sami Vrioni, Sh. Serreqi (leje)

Z. KRYETARI. Shumica asht mbledhja hapet.

Këndohët shkresa e Kryesiës Këshillit Ministruër Nr. 1272-III. me 14-X-25 dhe ajo e Ministr. P. Jashtme Nr.1924 me 12-X-1925 mbi shkëmbimin e Monastirit të Shin-Naunit dhe mbi një Rektifim të vogël të perendimit të Ve-lopojës të projit Voçpotok.

Z. E. FRASHERI. Qeverija e sotshme me shkresen që na ka drejtuar na flet mbi Qeverin Demisjonare, por nuk na thotë që a e pranon vet Qeverija e sotshme këtë marrëveshtje?

Prandej duhet të vij Qeverija e të na thotë se a e pranon këtë marrëveshtje a jo, se Qeverija e parë ka dhanë dorëheqjen, e cila ka pas qenë Autorizue prej fuqis Legjislative për me hyë në marrëveshtje.

Z. A. DIBRA E pranon Qeverija a po jo, do merret vesht në Mbledhjen e përbashkët ku do të vij Qeverija të na jap shkoqitje, une them për mos me humbun kohën t'apin vendim që të mblidhen të dy Dhomat së bashkut.

Z. S. VUÇETERNI. Si mbas dispozitave të Nenit 141 të Statutit, propo-nimi për mbledhjen e përbashkët të dy Dhomave Legjislative, duhet të vinje a prej Kryetarit të Republikës ase prej Misave të Dhomave.

Pra mbasi proponimit për mbledhjen e dy Dhomave nuk u vjen prej anës Kryetari të Republikës, ase prej Misave, nuk mundet të mblidhen të dy Dhomat së bashku se asht kontra Statutit.

Z. A. DIBRA. Nuk duhet të vij propo-nimi prej Kryetarit të Republikës për arsye së kishte ardhun shkresa prej anës Kryetari për mbledhjen e dy Dhomave në Korrik dhe kjo asht vazhdimi i atyne mbledhjeve.

Veç kësaj shpirti i shtojcës që asht bamun në Statut, asht që shkëmbimi i tokavet të bahet si mbas dizpozitave të Nenit 141 të Statutit dhe jo për formalitet e mbledhjes se të dy Dhomave.

Z. S. VUÇITERNI. Une thaç që propozimi për mbledhjen e dy Dhomave lypset të jet në bazen e Nenit 141 të Statutit dhe jo për vendim.

Z. A. DIBRA. Para folesi thote që propozimi asht i barmë prej anes se Kryesis në Korrik, edhe këtë mbledhje e quan vazhdimin e saj, dhe e dyta thotë që shpirti i shtojcës së Statutit asht që shkëmbimi i tokave lypset të bahet si mbas Nenit 141 të Statutit, dhe jo për mbledhjet e perbashkëta.

Arsyën e parë mund t'a pranoj por të dytën jo.

Në pranofshin të gjith Z. Senatort se kjo mbledhje asht vazhdimi i mbledhjes të Korikut e pranoj dhe mund të hyejm në bisedim.

Këndohet shkresa e Kryesis se Asambles Legjilative Nr. 4 me 15-X-1925 drejtu Kryesis Këshillit Ministrues mbi aprovimin e marrëveshtjes se bamun midis Qeverisë s'onë dhe asaj të Jugosllavis si mbas propozimit transaksional të Konferencës Ambasadorjale e cila i përket rektifikimit të Kufivet të veriut në nii pjesë të Velopoles e të jugut drejt Shin-Naumit.

Z. S. VUÇITERNI. Z. Kryetar! si mbas kësaj Shkresë që u këndue tani une them së mund të hyem në bisedim me qenë se prej asajë kuptohet kjartasi se asht vazhdimi proponimit të parë të Kryetarit të Republikës.

Z. E. FRASHËRI. Zotrinj! Mbi përgjegjen që dha Z. A. Dibra une them se mbledhja e të dy dhomave formon Asamblen, dhe të në Qeverija nuk hyenë, dhe atje nuk mundet t'a pyesim, po edhe të mundim t'a pyesim ajo pyetje nuk ka fuqi Legjilative. Prandaj Qeverija duhet të vij këtu e të thotë se Qeverija e sotshme e pranon, se për ndryshe të japë dorëheqjen.

Z. A. DIBRA. Z. Kryetarë! Kurse Senati dhe Dhoma e Depytetve ka të drejtë të thres Qeverinë, pse këtë të drejtë mos t'a ket Asamblea. Pra unë them kur të mblidhjem atje, mund t'a pyesim e në mos e pranofte t'apin dorëheqjen.

Z. E. FRASHËRI. Une Kerkoj gjithnji që të të pyetet Qeverija e sotshme, se Qeverija në kte don me na shkue ujin nen rogos, pra duhet të vij këtu e të na thotë se e pranon a po jo?

Z. H. XHEMALI. Ashtu thom edhe unë që duhet të vij Qeverija këtu e t'a baj mallë se edhe neve e kemi këtë të drejtë me thirë Qeverin sikurse e thiri dhe Dhoma e Deputetve.

Z. KRYETARI. Pretendimet janë të drejta dhe mund të thresim Qeverin që të na japë shpjegime.

Pranohet që të thritet Qeverija.

Z. KRYETARI. 5 Minuta pushim deri sa të vij Qeverija.

Mas 5 Minuta pushimi mbledhja hapet.

Z. E. FRASHËRI. Z. Kryetar! Në shkresën që na dërgon Qeverija na flet mbi marrëveshtje që ka bërë Qeverija dorëheqse, por nuk na thot se Qeverija

e sotshme a e ka pranue këtë marrëveshje a po jo?

Z. M. TUTULANI. (Ministr. Drejtësis). Mbas kjo nuk asht një vepër e Qeveris sotshme, por e Qeverisë kalume e cila e ka pas pranue, për këto arsye nuk asht në Kompetencë të Qeveris sotshme për pranim a mos pranim, por asht në Kompetencën e Asamblesë Legjislative, dhe unë si mis i Asamblesë Legjislative do të ç'faqë mendimin t' onë atje dhe do të shifni që do të jemi antari i pranimi.

Z. E. FRASHËRI. Zotrinj! Neve Qeverin e parë që ka dhanë dorëheqjen nuk e njofim, njofim këtë Qeverië dhe duam me dijtë se a e pranon kjo a jo?

Z. M. TUTULANI. (Ministr. Drejtësis). Në këtë çështje asht marrë vesht Qeverija domicjonare me Jugosllavinë. Pushteti Ekzekutiv gjindet në këtë i angazhuar pa kurfarë Kompetence; çështja e pranimi ose mos pranimi mvaret nga Dhomat Legjislative.

Z. E. FRASHËRI. Qeverija duhet t'a thot çiltasi se a e pranon a jo?

Z. M. TUTULANI. (Ministr. Drejtësis). Qi të mundet Qeverija të thotë se e pranon duhet të jetë në një pozitë, që t' u thotë dhe se nuk e pranon, gjë të cilën mbasi nuk e ka, se pushteti Ekzekutiv ndodhet i angazhuar prej Qeveris së parë. Prandej çështja mbetet në Kompetencën e Z. s' Juaj.

Z. H. XHEMALI. Ministër Z. Tutulani ka dy sifate, si Ministrë dhe si Deputytet, si mis i Kuvendit thot se kam me e votue, por pyes Z. e tij se me

cilësinë si Ministrë që gjendet në Dhomën e Senatit a e pranon a jo?

Z. M. JUKA. (Ministr. P. Botore e zav. Ministr. P. Mbrendshme). Zotni! Neve duke pranuar Delegati i jonë që asht përfaqësuesi Qeveris, e kemi pranuar dhe neve; tash do të flas dy fjalë jo si Ministër por si Prefekt që kam qënë në Shkodër. Kur kam qënë në Shkodër si Prefekt, edhe prej Nënprefektit të Malcis së madhe kam marrë shkresa Zyrtare edhe verbalisht prej Krenve të Malcis e më kan thanë se kjo çështje po rjedh tash tri vjet e kemi kujtue se po damtohem keq. Kjo marrëveshtje si thaç nuk asht për dam t' on, edhe kujtoj si mbas shpjegjimeve që dha Delegati i jonë, se edhe në atë të Shen Naumit nuk ka ndoj ndryshim.

Pra unë bahem Avokati i tyre dhe them se ato vende për këtë marrëveshtje janë mirënjoftës Qeveris.

Qeverija këtë marrëveshtje plotësisht e ka pranue se e shef të dobishme e nuk ka ndonji send që asht për dam t' onë, e prandej ju lutem Z. s' Juej që të epni vendimin t' uej e të marri fund çashtja.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputytve Nr. 222 data 14-X-1925 mbi nevojën e mbledhjes të dy Dhomave për me bisedue për çështjen e shkëmbimit të Shen-Naumit dhe një Raktifikimit të vogël në perendimin të Veljopolës.

(Pason në numrin 24)

Bisedimet e Senatit

(Vazhdon nga Nr. 23, mbledhje XXXIII.)

Z. E. FRASHËRI. Si kuptohet nga kjo shkresë Dhoma e Deputetve ka dhanë një vendim për shkëmbim gjë të cilën nuk e ka në Kompetencë, se Qeverija asht autorizue vetëm për me ba një marrëveshtje, e në qoftë se Dhoma e Deputetve ka dhan një vendim të till, them se nuk asht nevoj fare për Dhomën e Senatit.

Z. H. XHEMALI. Z. Kryetar! Shkresa e drejtue me prej Dhomës së Deputetve thot për nevojën e shkëmbimit, dhe jo si thotë Z. E. Frashëri drejtë për drejt shkëmbim.

Z. E. FRASHËRI. Nuk mundet të thot nevojën e shkëmbimit, por duhet të thotë nevojën e mbledhjes së përbashkët.

Z. A. DIBRA. Z. Kryetar! Nevoja asht për shkëmbim, e prandej këjo asht e drejtë.

Z. H. XHEMALI. Jo Zotëni, nuk ka të drejtë të thotë nevoja e shkëmbimit se kjo vendoset në mbledhjen e përbashkët,

si gabim mund t'a pranoj por pa gabim nuk asht e drejtë.

Z. S. VUÇITERNI. Z. Kryetarë! Me të vërtet shkresa e drejtue me asht jashtë rregullit, se Dhoma e Deputetve nuk ka të drejtë të marrë kësi vendim, pra neve këte mund t'a konsiderojmë si gabim, dhe kështu të marrim vendim për mbledhjen e përbashkët.

Z. H. XHEMALI. Neve kurse na vjen një Akt i till nuk mundet t'a pranojm, mbasi asht gabim.

Z. S. VUÇITERNI. Zotrinj! Mbledhja nuk asht bërë mbi aktin e Dhomes së Deputetve po mbi shkresën qi na bëri Qeverija. Sa për ate ku thotë se asht bërë gabim Dhoma e Deputetve t'a korrizhojn gabimin e vet, dhe neve në bazë të shkresës së Qeveris, të marrim vendim për mbledhjen e përbashkët.

Z. H. XHEMALI. Atëher kur të jet kështu, duhet t' i shkruejmë neve Dhomes së Deputetve për mbledhjen e përbashkët.

Pranohet.

Z. M. TUTULANI. (Min. Drejtësis.) jemi tue mbarue sa nuk mund të bëhet
Z. Z. Senator, ju lutemi çështja të marri mâ tepër, se tani ka pak kohë që na
fund shpejt se Komisioni i Kufive është kan lajmërue, dhe jemi mbledhun për
largue prej Pogradecit dhe ka ardhë me i dhan fund sa mâ shpejt çështjes.
këtu ku është tue prit Desizjonin e çështjes. Z. M. TUTULANI. (Min. Drejtësis.)
U falemi nderit shumë.

Z. E. FRASHËRI. Zotëni! Kaq shpejtë Mbledhja mbyllet në orën 6 m. d.

SEKRETARI

Spiro Papa

KRYETARI

Pandeli Evangheli

SHËNIM

*Mbledhja 34 është mbledhje e përbashket
(Senat dhe Dhoma e Depytetve) dhe është shtypur
në broshurë të posaçme „Bisedimet e Asambles
Legjislative..”*

BISEDIMET

E

Dhomës së Deputetvet

LEGJISLATUR' E I

Viti i I. Sesjoni i I.

MBLEDHJA E 48

E Merkure me 14 Tetuer 1925, ora 3.30 mbas dreke

(Kryeson Z. Kostaq Kotta)

Këndohen emnat e Z. Deputetve é mungojnë Z. Z. A. Hastopalli, C. Kryezi, H. Muftiu (leje) H. Biçaku (leje) H. Toska J. Koçi, K. Mjeda (leje) K. Kosturi (leje) L. Llogori, M. Libohova, Q. Dëshnica, R. Fico, S. Popa (leje) Dr. S. Pojani, Sh. Alltuni (leje) V. Sevrani, Xh. Zogu (leje).

Z. KRYETARI: Shumica asht Mbledhja hapet.

Këndohet shkresa e Këshillit Mi-

nitrues mbi çashtjen e kufirit si pason:

Kryesis së Dhomës së Deputetvet.

Në bazën e vendimit Nr. 509 më 12. X. 1925 të këshillit Ministrues, këtu ngjitet kam nderin me j' u paraqit shkresën Nr. 2944 të Ministrisë së P. të Jashtme mbi shkëmbimin e monastirit të Shën Naumit dhe mbi një ratifikim të vogël në Perëndim të Vellopojës, të përojt të Vuçpotok, me lutje qi të kini mirësinë me e para-

BISEDIMET E DHOMES SE DEPUTETVET

shtruar në studim e bisedim të Dhomave legjislative tue na njoftuar përfundimin për veprim.

Tiranë më, 14-X-925

Ministri i Drejtësis
M. TUTULANI d. v.

Këndohet shkresa e Ministriës së Punëve të Jashtme si pason:

Tiranë më 12-X-925

Qeverija e dorëhequr më 18 korrik mas vendimet të këshillit kombëtar i përbamun prej të dy Dhomave, morri autorizimin për një marrëveshje midis Republikës Shqiptare dhe të Jugosllavis për çka i përket çkëmbimit të monastirit të Shën Naumit dhe të një retifikimit të vogël në Perëndim të Velopojës, të projt Voçpotok.

Qeverija e kaluem, në bazë të këtij autorizimit, emnoj delegat fuqiplottë Z. Mehdi Frashërin, i cili nën drejtimin e konferencës e me ndërmjetësimin e komisionit të kufive erdhi në bisedim (pour parlers) me delegatin e autorizuem Jugosllav.

Delegati jonë, në konformitet me instrukjonet e marruna Qeveriës demisionare, bëri bisedimet e duhura e kërkoi zgjanimin e zonës së Pishkopiës dyke përfshië gjithë naltësinat stratigjike mbrenda në kufirin Shqiptar e duk e lënë vetëm binan e Shën Naumit mbrenda në Jugosllavi.

Në anën e Velopojës kërkoi gjithë karizën e Shkrabotushës me gjithë karakollin e vjetër të Turqisë që ndodhet në majë, ashtu dhe kullotën e Libohoviçës me gjithë rrugën që vete në Lumbraja.

Delegati jonë, duk e dit nevojën e

malsisë së jonë, kërkoi Majan' e vogël me gjithë dy liqene edhe një rrugë që vete në Lumbraja nga ana e lëvendimit, si edhe kutundin Skenjë.

Jugosllavët veç zonës Peshkopiës dhe të një pjesës të Libohoviçës nuk jepnin gjësendi tjetër.

Komisioni i Kufive i bëri një raport Konferencës duk e thënë se të dy delegatët të interesuem nuk erdhën në një akord të plotë midis tyre dhe kërkoi instruksione.

Mbi këtë raport Konferenca hoqi një vijë transaksionale duk e i lënë Shqiprisë në anën e Vermoshit kullotën e Libohoviçës, dy shtëpi të katundit Grençar, udhën e Lumbrajës, Majan' e vogël me gjithë liqenet, kurizën e Velopojës me gjithë karakollin e vjetër të Turqisë, kodrat e Shën Naumit Nr. 961-965-807-862 me gjithë karakollin e Serbiës dhe kishën e A-jazmes.

Sa për katundin Skenjë, me qenë se kufizimi u bë në vitin 1922 ndryshimi në këtë zonë nuk u pranue, edhe këtë vendim j' u a bëri të ditun të dy Qeveritë të interesueme tue kërkue një përgjegje mbrenda 15 ditve.

Qeverija e kalueme pranoi linjën transaksionale me konditë që të aprovohet prej Parlamentit.

Prandaj j' u lutemi të parashtroni çashtjen për aprovimin e duhur me shpejtësi në dy Dhomat legjislative.

Zv. M. i P. Jashtme
Ministri i P. Mbrëndëshme
MUSA JUKA (d. v.)

Z. KASSO: Z. Kryetar! Prej shkresës q' u këndue na u dha të kujtojmë se marrëveshtja nuk qënka bërë midis Qeveriës dhe Jugoslavis si mas autorizimit q' i kish dhënë Qeveriës t'one Asambleja legjislative në Mbledhjen të 17 e 18 Korrikut, por këtu përmendet Këshilla e Ambasatorvet e Komision' i kufivet, prandaj ma parë duhet të na japë shpiegime Z. Delegat se si asht kjo çashtje se si dihet të tjera koskuenca ka marrëveshtja e bamun midis Qeveriës Shqiptare dhe Jugoslavis dhe tjetër asht vendimi i dhanun nga Këshilla e Ambasatorvet.

Z. MEHDI FRASHËRI: Zotinuj! Si kur se merret vesh edhe prej letrës q' u këndue para Zotnis së Juej arsyja për të cilën Qeverija u detyruë të hynte në një marrëveshtje me Qeveriën Jugoslave, nuk që se e dëshëronte Qeverija jonë, por kjo u ba mas dy porosinave qi kish ba Këshilla e Ambasatorvet dy Qeveriëvet t' interesueme, ku u këshillonte një marrëveshtje miqsore midis tyre për ç'ka i përket konfliktit të Vermoshit e të Shën Naumit. Tash ç' do me thënë rekomandim i përsëritun i konferencës Ambasatorjale?

Pik se pari konferenca kufinin e Shënt Naumit tue pa me një pikpamje objektive nuk e quante si një çashtje gjallnore për Shqiprin. E dyta për me marrë masa të repta kundra Jugoslaviës, nuk e shihte në shkallën e rëndësiës për me zgjeth këtë meynrë. E treta se Jugoslavija, ka aleatët e sajë midis Shtetevet të mëdhenj,

sidomos dy prej këtyne nuk ishin të mendimit qysh në fillim qi Shën Naumi t' i jepet Shqipnis. Prandaj ish e parapame se këto të dy Qeveriët e mëdha nuk do të afroheshin për të marrë masa të repta. Më anë tjetër edhe vendimi i gjykatores L' Hajës nuk mund qi të shkelej. Tue peshue kto arsyna honferenca e Ambasatorvet e pa të nevojshëm qi të rekomandojë dy herë një marrëveshtje miqsore mbi bazën e shkëmbimit. Shteti Shqiptar i vogël i krijuem dhe i garantuem prej Shtetevet të mëdhenj nuk mund qi të mos merte parasyshtë porosinë e Pushtetevet Mëdha. Kjo qe shkaku që e shtyti Qeveriën për të ba një marrëveshtje me qeveriën Jugoslave tue marrun para syshë interesat e të mirën e Shtetit. Drejt për drejt me Jugoslavinë në këtë pikë nuk kishim të banim, se kufinin e caktuem prej Shtetevet Mëdhenj e kishim pranue edhe lypnim zbatimin e sajë. Por mas dy rekomandimevet të konferencës Ambasatorjale e pa të dobishme të hynjë në një marrëveshtje, edhe kështu para se të bënte hapat e duhuna kërkoj një autorizim prej Asambles legjislative.

Mbas shumë bisedavet autorizimi i duhun ju dha edhe Qeverija demisionare tue pa se una prej dy vjet e gjyms kam qënë në këtë çashtje mbrënda, në bazë e autorizimit qi morri prej Z. Juej me emnoj si Delelegat fuqplotë për me bisedue çashtjen me delegatin e autorizuem të Qeveriës Jugoslave, por nënë drejtimin e Konfr.

Ambasatorjale edhe me ndërmjetsinë e komisionit të kufivet. Kur u nisëm na për në Paris shtypi jon edhe më duket mbas lajmërimit të Zyrës së Shtypit botoj se Mehdi Frashëri vajti në Belgrad për me ba marrëveshtje me Jugosllavinë!

Jo, Zotninj, kjo nuk asht e vërtetë, se na nuk kishim punë në Belgrad, se misjoni ynë që për në Paris ku ndodhej komisioni i kufivet, i thirun prej konferencës Ambasatorjale bashkë me delegatin Jugosllav.

Kur do të shkonje për Paris, kërkova instruksione prej Qeveriës. Ajo m' u përgjigj se ti çashtjen e di mirë edhe përpiqu që të marrëm sa ma shumë.

Me gjithë këtë në vijën e përgjithëshmë Qeverija më caktoj disa pika.

Mbasi vajtmë në Paris, komisioni i kufivet na porositi të dy palëve që të bisedojmë veçanërisht edhe kur të jemi në konflikt, t' u drejtohem i atyne. At' herë unë u përgjigja se: reve pranojmë kufin e caktueme, delegati Jugosllav, në ka nonji gjësendi, mund të proponojë edhe për mbi atë të bisedojmë.

At' herë delegati Jugosllav deklakroj se nga Vermoshi heqin dorë edhe t' a lëmë Shqipnis, vetëm kërkujmë përuan e Voçipotokut që ndodhet në perëndim të Vellopojës edhe Shën Naumin. Për këto të dy pika, Qeverija Jugosllave, i jep Shqipnis katundin Peshkopi me anë e sipërme të valësë-Çravës, edhe një pjesë të kullotës që i thonë Libovicë në zonën e Gusinjës e ngji-

tun me Vermosh. Në kërkue me zgjanimin e zonës të Peshkopis dyk e përfshi në kufinin shqiptar gjithë naltësinat stratigjike që zotnojnë fushën e Shën Naumit e që marrën në vërejtje fushën e Starovës edhe më anën tjetër gjithë naltësinat që menasojnë udhën e Korçës në zonën e Çeravës. Me këtë vijë i lënim vetëm binanë e Shën Naumit me detajet e sajë.

N' anën e Vellopojës, kërkuan kurrrizin që zotnon valen e Shkrapatushës me gjithë karakollin e vjetër të Turqis që ndodhet në majë si dhe kullotën e Libovicës me gjithë rrugën që vete në Lumbrajë, katundin Skenjë në breg të liqenit Shkodrës edhe për me lehtësue nevojat e Kelmenit kërkova dhe Majanin e vogël me gjithë dy liqenet edhe me një rrugë që vete në Lumbrajë nga an' e perëndimit. Masi ramë në pazarllëk delegati Jugosllav na u përgjigj, se veç katundit Peshkopi dhe zonës së sajë ashtu dhe një pjesë të Libovicës nuk jepte gjësendi tjetër. Unë u përgjigja se nuk jam i autorizuem prej Qeveriës për me ba konsesjone të tjera. Mas këtyne bisedimeve komisioni i kufivet, bëri një raport konferencës Ambasatorjale, ku i thoshte se të dy delegatët t' interesuem, me gjithë që janë afrue, por nuk kan mbetun dakord plotësisht edhe kërkonte instruksione të veçanta.

Në bazë të këtij raporti të ngjitur na me kroqitë vëndevet, hoqi një vijë mesafare, me të cilën na jepte nga an' e Vermoshit, kullotën e Libovicës, dy shtëpi të katundit Grençar,

udhën e Lumbrajës, Majan' e vogël me gjith liqenet, kurrizin e Velopojës me karakollin e vjetër të Turqís siç e kishim kërkuë. Nga an'e Shën Naumit, naltësinat 916-965-807-862 me gjith karakollin e Serbisë qi ndodhet pranë Shën Naumit dhe kishën e Ajazmës. Sa për katundin Skenjë, konferenca nuk pranoj të bahet ndryshim se ky vend ish kufizue me 1922. Konferenca e Ambasatorvet këtë vendim j' u a bëri të njohtun të dy qeverivet t' interesueme me një afat të caktuem.

Të dy Qeveriët e pranuen, por Qeveria Shqiptare, bani një rezervë, qi kjo marrëveshtje mund të jetë në fuqi, mbasi të marrë aprovimin e Asamblesë Legjislative si mas fjalës q' u kish dhanë para dy Dhomavet kur morri autorizim për marrëveshjen.

Tash do të them pak fjalë para Z. së Juej qi të dëgjojë Shtypi, edhe gjith populli, se në këtë çashtje o pa dashtun ose nga pa dija po bahen krime morale qi ngatrojnë popullin. Midis Shqiptarvet thuhet se Shën Naumi dhe Vermoshi j' u shit Serbisë ! Këto lajme janë kaq përhapun, sa dhe legasjonet e huej t' akreditueme pranë Qeveriës i kanë besue kaqë, sa tue u fjalos me Kryetarin e komisionit Gjeneral Gazera-n, i thanë se j' u dha Shën Naumi dhe vermoshi Jugoslaviës. Gjenerali me habitje të madhe përgjegji dhe u tha se: "unë jam Kryetari i komisionit, por nuk ë di të jetë dhënë Vermoshi,,". Ky vënd krejt i mbetet Shqipnis. Shën Naumi,

për të cilën bahet potere e madhe asht vetum tre qillometra dhe çkëmbetet me një zonë miaft të madhe dhe të dobishme për Shqiprinë. Pra po j' u them Zotninj se Vermosni me gjith kufit e vet i mbetet Shqipnis, asht i joni dhe e kemi në dorë, vetëm në Perëndimin e Velopojës, përroj qi quhet Voçipotok i lirit Jugoslavisë dhe për kundra kësaj marrëm bjeshkën e Libovicës, dy shtëpi të Grençarit, udhën e Lumbrajës, Majanin e vogël me gjith dy liqener. Në Shën Naum japim vetum godinat e Shën Naumit me tri qellometra vënd edhe marrëm katundin Peshkopi, tri të katërta e valës së Çeravës me një gjansi 21 qillometra katrore. Në këto 21 qillometra qi marrëm, kanë ara, kullota edhe pyje, katundet Tushemisht, Zegoriçan, Çërava, edhe Halarup. Kur jeshe këtë rend në Pogradec, m' u mbluadhën disa katundarë prej banorëvet të këtyne katër katundevet qi janë drejt për së drejti t' interesuem në këtë çkëmbim dhe më thanë qi: Mos dëgjoni fjalët qi thuhen posht e lartë se ky shkëmbim asht i nevojshëm për na.

Tash lipset të japim përgjigje një fjalës qi thuhet tutje e tu. Kur qënka kshtu, qi shkëmbimi na intereson neve, për se e do Jugoslavia ?

Kjo asht një pyetje e logjiksheme dhe e arsyeshme qi duhet t' i japim përgjigje. Po të botohen gjith dokumentat mbi çashtjen e Vermoshit e të Shën Naumit, merret vesh se Jugoslavia kërkonte gjith Vermoshin tue

pretendue se kjo zon e madhe formon një bryll që hyn midis Gusinjë, Andrievicës edhe Podgoricës, ndalon komunikimin midis këtyre vëndeve edhe krijimin e një vijës të hekurt midis Serbisë dhe Adriatikut, pra insistonin që ta mbanin. Në vitin 1923 në ato kohra kur u vra Zheneral Telini duallën Bajrakët e Kuçit dhe të Vasoviqit edhe ndaluen komisarin Francës që kishtë shkue me caktua kufirin Mbi këtë ngjarje konfer. e Ambasatorvet dha urdhër që të ndalohej caktimi deri sa të bahet një anqet mbi zonën e Vermoshit.

Më 1924 vëmë bashkë me komisionin e kufivet në Podgoricë, Andrijevicë dhe Kusinë. Komisioni bëri hetimet e veta edhe na me një raport të dokumentuem, i parashtruem komisionit gjith arsyet me të cilat provohet se Vermoshi lipset t' i mbetet Shqipnis. Delegati Jugoslav pos disa arsytëve të tjera bazohej mbi nevojën ekonomike për me çil një udhë të hekurt dyk e kalue prej valesë Vermoshit. Këtë ja refuzuam dyk e thënë se malet e Karadagut nuk janë për shemindere normale. Vija naturale për një udhë të hekurt Danub-Adriatik është bregu i Drinit. Si ç' quajnë të gjith Shtetet që janë kufitar, si cili do ban pjesën e vet në tokën e vet edhe lidhin marrëdhënje ekonomike. Mbi këto ngjarje, komisioni dha vendim që Vermoshi duhet t' i mbetet Shqipnis. Dimrin që shkoj komisioni i kufivet, u thir në Paris **postafat** për këtë çashtë. Bashkë me komisionin

shkuam edhe neve. Fundja Konfer, e Ambasatorvet mbas shumë konflikteve aprovoj mendimin e komisionit. Ma në fund Jugosllavia hoqi dorë prej Vermoshit dhe për me kënaq Bajrakun e Kuçit, kërkoi vetëm përruan e Voçipotokut se ish pasuni e tyre dhe në kohën e Turqisë i ka pas takue bajrakut Kuçit.

Shën Naumin e kërkonte pa shpërbllim se e konsideronte një çashtë fetare dhe Slave. Mbi këto konflikte që s' gjenin fund. Konfer. e Ambasatorvet na rekomandoj dy herë marrëveshje miqsore. Pra marrëveshja nuk u ba për hatërin e Serbisë dhe mbas dëshirës së tyre, por u ba mbas pikpamjes konferencës Ambasatorjale, e cila nuk deshëronte edhe damin e Shqipnis

Prandaj j' u a përseris edhe një herë se Vermoshi me gjith një zonë të madhe asht i joni edhe nuk asht dhënë si flitet tutje e tu.

Z. V. BAMIHA: Këtë e shkruanin edhe fletoret e huaja.

Z. M. FRASHËRI: Kur isha në Itali e në Podgoricë, Shqiptarët që ndodhen atje më thanë dhe mue që: Ju ja dhatë Vermoshin Jugosllavisë. Edhe unë j' u përgjegja: Kur të faleni e të vini në Shqipni, Shkoni në Vermosh, Hani një mish të pjekun, pini një ujë të ftohtë, dhe at' herë binduni se Vermoshi nuk i asht dhënë Jugosllavisë. Kufini i sodshëm i Shqipnis nga qendr' e Vermoshit asht një dit larg me kalë.

Z. K. FLOQI: Do t' j' u pyes Z.

Delegat se si u përfundue kufija nga an' e Shën Naumit, a u largue kufija prej rrugës qi shkon në Korçë?

Z. M. FRASHËRI: Në zonën e Shën Naumit na u dhanë gjith kodrat qi ndodhen në rreth me gjith karakollet e Serbisë. Xhadeja e Korçës mbas kufinit të sodshem mbetet shumë larg, me tahmin 10 a 12 qillometre. Po të dëshëroni, shikoni hartën qi kampërpara edhe vijën e kufinit

Z. XH. YPI: Si mbas proponimit të Qeveriës më 17 të muejit Korrik, u mbledhën të dy Dhomat së bashku dhe si dëgjuan ekspozën qi bëri Qeverija i dhanë autorizim Qeveriës të hynte në një marrëveshtje me Qeveriën Jugoslave për të bamun një ndrim në kufit si mbas rekomandimit të Konferencës Ambasatorvet dhe si të bahësh marrëveshtja kjo do të paraqitësh përpara të dy Dhomavet për aprovim ose refuzim. Pra Qeverija, si ç' do përfundim q' i ka dhënë kësaj çashtje, duhet t' a parashtrojë përpara të dy Dhomavet për aprovim, kështu qi bisedën qi po bajmë tash unë e shoh të pa-kohëshëm, dhe për këtë proponoj të merret një vendim për t' u mbledhun të dy Dhomat së bashku.

Z. M. KASSO: Ma parë duhet të dimë se marrëveshtja qi asht bërë me ç' far kualitet ashtë bërë.

ZANA: Kundërshtimi.

Z. M. KASSO: Zotrinj! Po nuk kuptova se Këshilla e Ambasatorvet ka dhënë ose jo vendim për kufit tonë, nuk mundem të votoj për të

bamun një Mbledhje të përbashkët. Në qoft se konferanca ka vendosun caktimin e kufisë, mua më duket se neve nuk kemi kompetencë t' a pranojmë vendimin e Konferencës së Ambasatorvet se kjo asht e drejtë e Qeveriës, se si thashë kjo asht jashtë detyrës tonë.

Z. M. FRASHËRI: Këtu Këshilla e Ambasatorvet ka bërë një detyrë ndër-mietse d. m. th. nuk ka dhënë një vendim obligator, por vetëm na rekomandon të bahet një marrëveshtje me këtë mënyrë, me qëllim qi të mos këtë ngrindje midis dy shteteve në Ballkan.

Z. XH. DINO: Disa muej ma parë kishim autorizuem Qeveriën të bënte një marrëveshtje me Qeveriën Jugoslave, për dy pika qi kishin ngelun të hapuna në kufirin t' onë. Pra në këto të dy muej qi kemi qënë na në vakancë çashija ka rjedhun ashtu si e shpiegoj Z. Delegat, kështu qi proponimi qi bëri Z. Xh. Ypi asht i drejtë, se neve nuk mundemi të bisedojmë vetëm mbi këtë çashtje, por duhet të marrëm një vendim për mbledhje të përbashkët.

Përkrahjet

Z. KRYETARI: At'herë po e vë në votë; Kush asht antar për t' u marrun një vendim për t' u bërë mbledhja përbashkët për çashtjen qi kemi në bisedim, të ngrerë dorën.

Pranohet unanimisht.

Z. KRYETARI: At'herë bajmë 5 minuta pushim deri sa t' ja njoftojmë këtë vendim Senatit.

BISEDIMET E DHOMËS SË DEPUTETVET

(Bahen pesë minuta pushim dhe mbas pesë minutash Mbledhja mbshtillet prap)

Z. KRYETARI: Na ka ardh përgjigja nga Senati të cilën po j' u këndojmë Z. së juej.

Këndohet shkresa e Senatit Nr. 88-III d. 14;X-925 si pason:

Së ndershmes Kryesi së Dhomës së Deputetvet.

Në përgjegje të shkresës s' uej Nr. 222, d. 14-X-925, kam nderin me i bam të njoftun asaj P. T. Kryesije, se Senati në mbledhjen e vet më 14-X-24, tue patun në bisedim çashtjen

Sekretari

Ferid Vokopola

e shkëmbimit të Monastirit të Shën Naumit dhe me një radifikim të vogël në Përrëndim të Vellopojës, të prroj Voçpotook, paraqitun prej Qeveriës si mbas vendimit të marrun prej Asambles me datë 18 Korrik 1925, vendosi me vota të përbashkta nevojën e mbledhjes së përbashkët të dy Dhomavet si mbas nenit 141 të Statutit.

Me nderime të posaçme

Kryetari i Senatit

Pandeli Evangjeli (d. v.)

Pranohet

Mbyllet seanca ora 4.30 m. dreke.

Kryetari

Kostaq Kotta

Mbledhja 49

ASEMBLE

E Merkrere me 14 Tetuer 1925 ora 5.30 mbas dreke

(Kryeson Z. Pandeli Evangjeli)

Këndohen emnat e Z.Z. Senatorëve e mungojnë ZZ: Eqrem Vlora, Ibrahim Xhindi, Nafiz Dervish, Pjeter Shan Deda (me leje) Sami Virioni, Spiro Papa, Shefqet Verlaci, Shuk Sezeqi (me leje).

Këndohen emnat e ZZ. Deputetve e mungojnë ZZ: Ahmet Hastopalli, Ceno Kryeziu, Hamid Muftiu (me leje), Hasan Biçaku (me leje), Hysni Toska, Jak Koçi, Kolë Mjeda (me leje), Lon Llogori, Myfid Libohova, Rauf Fico, Simon Popa, Dr. S. Pojani, Shasivar Alltuni, Veis Sevrani, Xhelal Zogu (me leje), Kolë Deda (mungon).

Z. KRYETARI: Shumica asht e mbledhja hapet. Bisedim mbi ratifikimin e kufinit n'anë të Sh. Naumit e në Prendim të Velopoles e të projektit Voçopotok me Jugosllavin.

Këndohet shkresa e Këshillit Ministrjal N. 1272/II datë 14-X-925 si pason :

Kryesis së Dhomës së Deputetve

Në bazen e vendimit N. 509 me 12-X-925 të Këshillit Ministrues, këtu ngjitet, kam nderin me ju paraqit shkresen N. 2944 me 12-X-925 të Ministris së P. të Jashtme mbi shke mbimin e Monastirit të Shen Naumit

dhe mbi një ratifikim të vogel në Prendim të Velopojës, të projektit Voçopotok) me lutje që të keni mirësin me e parashtrur në studim e bisedim të Dhomave Legjislative tue na njoftue profundimin për veprim

Ministri i Drejtësis:

M. TUTULANI m. p.

Këndohet shkresa e Ministris së P. të Jashtme N. 2944 datë 12-X-25 si pason:

Qeverija e dorhequr me 18 Korrik, mbas vendimit të Këshillit komtar i përmbamun prej dy Dhomave, morri autorizimin për një marrëveshtje midis Republikës Shqiptare dhe të Jugosllavis për ç'ka i përket shke mbimit të Monastirit të Shen Naumit, dhe të një rektifikimit të Vogel në prendim të Velopojës, të projektit Voçopotok.

Qeverija e kalueme, në bazë të këtij autorizimi, cmnoj Dele gat fuqi plotë Z. Mehdi Frasherin, i cili nën drejtimin e konferencës e më ndermjetësin e komisionit të kufivet erdhi në bisedim (pour-parlërs) me Dele gatin e autorizuem Jugosllav.

Delegati i jonë, në konformitet me

instrucionet e marruna prej Qeveris dimisionare, bani biseditet e duhuna dhe kërkoj zgjanimin e zonës së Peshkopis duke përsht të gjithë naltësinat strategjike mbrenda kufinit Shqiptar e tute lanun vetem binan të Shen Naumit në Jugosllavi.

N' anën e Velopoj-s kërkoj gjithë kurrizin e Shkrabotushës me gjithë Karrakollin e vjetër të Turqis qi ndodhet në maje, ashtu edhe kulloten e Libovicës me gjithë rrugën qi vetë në Lumbraja.

Delegati i jonë, duke e ditë nevojën e Malcis s' onë, kërkoj Majan e vogel me gjithë dy liqenë edhe një rrugë qi vete në Lumbraja nga ana e përendimit, si edhe katundin Skenje.

Jugosllavët veç zonës së Peshkopis edhe një pjesës së Libovicës nuk jepnin gja sendi tjetër.

Komisjoni i kufivet i bani një raport konferencës duke thanë se të dy Delegatët t' interesuem nuk erdhne në një akord të plotë midis tyre dhe kërkoj instrukcione,

Mbi këtë raport Konferenca hoqi një vj transaksjonale, duke i lanë Shqipnis n' anë të Vermoshit kulloten e Libovicës, dy shpi të katundit Grenjar, udhen e Lumbrajes, Majan e vogel me gjithë Liqenat, kurrizin e Velopojes me gjithë Karrakollin e vjetër të Turqis, kodrat e Shen Naumit 961, 965, 807, 862, me gjithë karrakollin e Serbis dhe Kishen e Ajazanes;

Sa për katundin e Skenjes, me qenë se kufizimi u ba në vitin 1922, ndry-

shimi në këtë zonë nuk u pranue, dhe këtë vendim ja u banë të ditur të dy Qeverinave t' interesueme duke kërkuë një përgjegje mbrenda 15 ditëve,

Qeverija e kalueme e pranoi linjen transaksjonale me kondit qi t' aprovohet prej Parlamentit.

Prandaj ju lutemi të parashtroni çashtjen për aprovimin e duhur me shpejtësi nder dy Dhomat Legjislative.

Zav. i Ministris së P. të Jashtme

Ministri i P. të Mbrendshme

MUSA JUKA m. p.

Z. E. FRASHERI: Z. Kryetar! Mbas shkreses qi u këndue këtu, merret vesht çiltazi se ç' ka ka kërkuë Qeverija e jonë e çka ka kërkuë Qeverija Jugosllave. Atje thotë Qeverija Shqiptare çiltazi, se dy Q verinat nuk mbeten d' akord dhe hyri në mes komisjoni i kufivet, po jo në mes të këtyre Qeverive, po lajmeroj Konferencen e Ambashatoreve. Duket çiltazi se këjo terthurazi prishi vendimin e parë, bani një vj tjetër jasht vendimit të parë, dhe në 15 ditë e sipër kërkoj përgjegjen nga dy Qeverit në e pranojnë atë vendim qi terthurazi kishte dhanë konferenca e Ambashatoreve

Tash neve ndodhemi përpara një faktit të konferecës s' Ambashatoreve e jo një faktit të marrëveshtjes të dy Qeverive.

Un nga ana e ime e pranoi si vendim qi asht dhanë nga konferenca e Ambashatore dhe japë voten për ratifikimin për të gjithë kufinin e Shqipnis, Jugosllave e Grek si pas vendi-

BISEDIMET E DHOMËS SE DEPUTETVET

mit qi ka dhanë konferenca e Ambashtoreve.

ZANA: Pranohet

Z. H. KASO: Z. Kryetar! Edhe kur qe mbledhun Dhoma e Deputetve kam thanë se gjindemi para një vendimit të konferencës s' Ambashtoreve, të cilin nuk kemi të drejtë mos t'a pranojmë, se asht një vendim i dhanun prej konferencës mbrenda në kompetencen qi ka pasë ajo.

Prandaj jam i mendjes qi këtë vendim nuk kemi të drejtë mos t'a pranojmë, dhe nuk ka kompetencë Asembleja të diftoj, në e pranon a po jo, se asht vetvetiu i pranuem deri sa asht një vendim i konferencës s' Ambashtoreve.

ZANA: Të vihet në votë propozimi i Z. Eshref Frasherit

Z. XH. YPI: Me gjithë qi nga shkresa e Qeveris kuptonet çiltazi si ka rrjedhë puna, për të kuptue çështjen ma hollësisht, kërkoj qi Qeverija o Delegati i sajë të na napë shpiegime.

ZANA: S' ka nevojë pse u dhanë . .

Z. S. BLOSHMI: Z. Kryetar! Në vjetin 925 dy herë po mblidhen Dhoma e Deputetve dhe e Senatit së bashkut, për çashtjen e ratifikimit të kufinit. Përpara kësajë mbledhje, në mbledhjen e parë të Asemblesë neve kemi autorizue Qeverin të bajë një marrëveshtje për çështjen e kufinit Shqiptar-Jugosllav, doemos tue shikue interesat t'ona.

Pas autorizimit qi i dhamë Qeveris shofim, se si mbas shpjegimevet qi na dha Delegati Shqiptar pranë ko-

misjonit të kufivet, se mbi ato pika, po thuej, qi at-herë e kishim autorizue, bani një marrëveshtje dhe sot e paraqiti këtu e cila në pikëpamje teknike, po thuej, asht ma në favor t'onë. Disa kodra të Shen Naumit me vendim qi po merret për së dytit, po mbeten në kufit t'onë.

Nuk do të zgjatemi mbi këtë çështje, me qenë se asht studjue fare mirë vetem do të përmendi një pikë, dhe pika për Shen Naum ka qenë për në si të sigurojnë rrugen Pogradec-Korçë me qenë se ky vend menasote (menacer) komunikacionin të rrugës ndetmjet të Pogradecit e të Korçës. Këjo tokë tani po mbetet në kufi t'onë, dhe me kaqë mund të sigurohet këjo rrugë.

Sa për çështjen e Andrijevicës et kufinit të veriut, sa do qi kam studjue në kartë, ato vende nuk i njoft për s'afirmi, po i xa besë fjalve Z. Delegatit, dhe kujtoj se nuk asht aqë tepër në disfavor të t'onë. Mbetet vetëm një çashtje, mbetet një pikëpamje prestigji edhe çashtje esencjale për të cilen muëram vendimin e parë Arsyja-që unë do të kishe pretendue të mbajmë Sh. Naumin,-qi çashtje e kufinit të marrë fund një orë e ma parë, e të dijmë se ku i kemi kufit. Këjo qe pika esencjale dhe arsësy ja ma e madhe qi dhamë voten t'onë atëherë për një marrëveshtje. Pastaj asht për t' u marrë para syshë edhe një pikë tjeter, në pikëpamje propagande. Për këtë ndryshim, ose ratifikim janë thanë gjithfarë fjalësh, di-

kush thotë u shit Shqipnija, dikush trathtor e dikush tjetër, d. m. th. në pikëpamje propagande u thanë të gjitha fjalët e këqija. Prandej Qeverija e ka për detyrë të ndriçoi popullin, opinionin publik si dhe të këshillojnë miqët t' onë që janë përjashta për ndalesën e një propagandës të tillë, dhe t' i japin të kuptojnë atyne, se neve nuk po bajmë një trathti, po u shternguem të pranojmë një ndryshim vetëm nga nevoja. Ketë Qeverija e ka për detyrë me mjetet e saja të i a bajë të dijtun gjithkuj.

Pastaj kërkoi që Qeverija të na siguroi që në qoftë se votohet ky rrafshim, a do të marrë fund çashtja e kufinit njëherë e për gjithmonë? në qoftë se çashtja e kufinit me këtë rrafshim mbaron, unë e jap votën, po në qoftë se do të mbesin prap hapët, atëherë asht kot që të japim votën.

Z. M. FRASHËRI: (Del. i Kom. Kuf.): Çashtje e kufivet do të gjejë fund pa dyshim, dhe me këtë aprovim gjenë fund, edhe çështje kufini shqiptar nuk existon më.

Z. S. VUÇITËRNI: Z. Kryetar! Në mbledhjen e parë u ndodhëm përpara proponimit të Qeverisë me të cilin kerkonte me i u dhanë autorizimi me hyrë në marrëveshje, dhe atëherë vendimi i kësaj Dhome, autorizoj Qeverinë të hyrë në marrëveshje, për ndryshim të kufinit në favor të Shtetit t' onë, dhe në mbledhjen e afërme të paraqesin atë marrëveshje, dhe në qoftë se duket se asht në favor t' onë natyrisht do t' aprovohesh, dhe për-

kundrazi do të refuzohesh.

Sot që vijmë e bajmë mbledhjen t' onë nuk ndodhemi përpara marrëveshtjes të Qeverisë, po përpara vendimit të Konferencës s' Ambasadorvet.

Mue me duket, si kuptohet nga aktet zyrtare të Qeverisë, se Qeverija e jonë nuk paska ra d' akord me Qeverinë Jugosllave, po paska hye në mes Konferencës e Ambasadorvet, e cila ka dhanë vendimin e saj edhe i a paska komunikue dy Shtetet e kerkon përgjegje mbrenda 15 ditve.

Më duket Z. Kryetar se fjalët që po bajmë janë të kota, se nuk ndodhemi përpara një marrëveshtjes, po përpara një vendimit të Konferencës s' Ambasadorvet.

Prandej bashkohem me Z. Eshref Frasherin që thotë t' a votojmë vendimin që ka dhanë Konferenca e Ambasadorvet e edhe çështja të marrin fund.

ZANA: Mjafton e të vibet në votë.

Z. NDREK KIÇI: Z. Kryetar! Kah herë po ndijë se po thohet fjala propaganda, dhe këtë e tha edhe Z. Mehdi Frasheri, delegati i Qeverisë, dhe me këto fjalë me duket se u vra teper Shkodra. Shkodra nuk asht vendi ku bahen të këtilla propaganda, dhe ato fjalë që janë folë në Shkodër, janë shkaktue nga frika e madhe, se Shkodren e ka kapë halli e ka pasë frigë mos të mbarojnë Vermoshi, se po mbaroi Vermoshi, mbaron të gjithë Malsija e me të Shkodra. dhe mbas gjithë këtyne hallesh ka pasë edhe të drejtë. Shkodra Zotni, asht ajo që

asht vra tash 400 vjet me Shkja e me Turk e ka luftue për independencën e Shqipnis; Shkodra dhe populli i saj, asht një popull i ndershëm e patriot që nuk asht kursye kurrë për komb e Atdhe dhe nuk ban propaganda, po shka do që të ketë folë e ka ba prej hallit e friget të madhe, se kur ndigjohet se po ndryshohet Statuti, kujdo i hyen friga, nuk a ba, po ka mujtë me u ba.

Mbassi Vermoshi po na mbetë në edhe kufini mirë a keq, asht në favor t'onë, e jap edhe unë voten t'eme.

ZANA: Në votë Z. Kryetar.

Z. M. FRASHERI (Del. i Kom. Kuf): Përpara se të vihet në votë lypet të shkoqitet një gjë, që vendimi i Konferencës s' Ambasadorvet asht një vendim haqemi (arbitri) e jo si gjykatore. Ajo Këshilloi të merremi vesht, dhe ajo dirigoi bisedimet midis dy palve dhe tha me qenë se keni ndeshë në pengime po ju hyë në mes, dhe hoqi një vijë tranzacionale. Ky vendim i dytë i Konferencës s' Ambasadorvet nuk asht një vendim si Gjykatore, po si haqem (arbitrë), dhe ketë i komunikoi të dy Qeverivet t' interesue me dhe kerkoj përgjigje mbrenda 15 ditve, e pranoni apo jo. Qeverija e jonë e pranoi, me konditë në qoftë se e pranon Asembleja.

Tashti Zotnija e Juej do t' aprovonin një vendim që ka dhanë Konferenca e Ambasadorvet si haqem (arbitrë), së Konferenca nuk e ndroi vendimin e parë, po hyri në mes, hoqi

ketë vijë tranzacionale dhe dha një vendim haqemi.

Ketë vendim e ka pranue edhe Qeverija Jugosllave, tashti Z. e Juej si të doni, veproni.

ZANA: E pranoi edhe Parlamenti Jugosllav?

Z. M. FRASHERI (Del. i Kom. Kuf): Ketë nuk dijë, po Qeverija Jugosllave e ka pranue.

Z. E. FRASHERI: Ai haqim që më ka gjykue heren e parë, po më gjykon edhe heren e dytë; më ka pre një kamë e një dorë, dhe sot po me pret edhe doren tjetër. Ket vendim do t'a pranoi nga zori.

Duertrokitje.

Z. XH. YPI: Të vihet në votë nominale.

ZANA kundërshtimi , s' ka nevojë.

Z. F. VOKOPOLA: Z. Kryetar! Ka edhe një arsye tjetër që asht nevojë që votimi të bahet nominal, se heren e parë ata që kishin thanë jo sot mund të thonë po, dhe kështu duen të shpjegojnë voten e tyre.

Z. S. BLOSHMI: Nuk ka nevojë për votim nominal, ai që nuk e pranon të ngrihet e të thotë jo e të tregojnë arsyet pse nuk e pranon.

Z. M. BUSHATI: Në mbledhjen e parë vetëm Shkodranët qenë kundra, dhe sot mbas shpjegimevet që dha Qeverija me anen e delegatit të sajë nuk e kanë më atë kundërshtim.

Z. K. FLOQI: Z. Kryetar! Heren e parë kam qenë kundërshtar, sot jam pro.

Z. KRYETARI: Kush asht antar i pranimit të marreveshjes, të ngrehë doren.

Z. E. FRASHERI: Me duket se dy Dhomat pranue ne proponimin t' im. Prandej mos të vihet në votë marreveshja.

Z. M. FRASHERI (Del. i Q. p. K. K.): Nuk mund të thuhet se nuk asht një marrëveshje. Neve treguem faktet që kanë ngjarë në Konferencën e Ambasadorvet, dhe mbassi ndodhi një konflikt, një mos-marreveshje në mes të dy Qeverivet Konferenca hyni në mes si arbitre, dhe caktoj një vijë tranzonale. Ketë marrëveshje nuk tha se jeni të të detyruem t' a pranoni, po me gjithë ate Këshilla Ambasadoriale moralisht ka një prestigë dhe marreveshja gjithnji qindron.

Z. XH. YPI: Z. Kryetar! Si pas shpjegimevet të delegatit t' onë Z. Mehdi Frasherit merret vesh, se Qeverija e jonë hyni në bisedim, po nuk u muer vesh, dhe atëherë Konferenca hyri në mes si arbitre, dhe dha ketë vendim në mënyrë arbitri. Ky vendim nuk asht i detyrshëm dhe sot pranimi apo mos pranimi asht në dorë t' Asemblesë. Neve nuk pranojmë vendimin e Konferencës s' Ambasadorvet, po vendimin që jemi marrë vesh.

Z. XH. DINO: Këtu konferenca e Ambasadorvet ka dhanë një vendim në mënyrë arbitragji, dhe mbrenda 15 ditvet ka kerkue pranimin ose refuzimin e tij. Unë kujtoi se mund të vihet në votë kështu: «Asemblija legislative pranon ratifikimin e vendimit në mënyrë arbitri të Konferencës

s' Ambasadorvet.

Z. M. FRASHERI: Qi të jetë Asembleja në konformitet me mënyrë, jam i mendjes të thuhet kështu: Të dy Dhomat të mbledhuna së bashkut aprovojnë vendimin të pranuem nga Qeverija e të propozuem nga Këshilla Ambasadoriale.

Z. J. ERABARA: Qeverija Jugosllave, a e ka pranue? . .

Z. M. FRASHERI: (D. i Q. p. K. K.). Po.

Z. XH. DINO: Unë proponoi të votohet kështu: Të dy Dhomat e mbledhuna së bashku, ratifikojnë vendimin arbitraxh të pranuem nga të dy Qeverit.

Z. E. FRASHERI: Pse losim me fjalë. Këshilla e të madhit asht urdhër dhe K e Ambasadorvet për mos të rezuar dinjitetin e tij nuk thotë se dhaçë një vendim definitiv, po një vendim arbitri. Për mue asht urdhën, dhe e pranoi si urdhën.

Z. MUSA JUKA (Min. i P. Botore e Zav. M. J.): Zotnija e Juej e dini mirë si ka rjedhë këjo çashtje përpara, dhe na sado që jemi të rij në ketë detyrë, kemi mujtë me e studjue çashtjen e kemi marrë vesh, se Qeverija ka qenë autorizuem me vendimin e të Dy Dhomavet me hye në marreveshje me Qeverin Jugosllave. Qeverija ka qenë autorizuem me vendimin e të Dy Dhomavet me hye në marreveshje me Qeverin Jugosllave. Qeverija tue u mbeshtetë në ketë vendim të përbashkët hyni në marreveshje, po në mes të tyne, hyni Kon-

ferenca e Ambasadorve, jo si urdhnues, po si këshillues, e si merret vesht edhe prej fjalvet të Delegatit t' onë Z. Mehdi Frasherit, vepra e K. s' Ambasadorvet ka qenë një këshillë si me ra në godi. Si tha Delegati i jonë Qeverija jugosllave, ka kerkue shumë, dhe gjithë ashtu edhe Qeverija shqiptare, dhe Konferenca e Ambasadorvet, tue dishrue qi të dy Qeverit të merren vesht ka hyë në mes dhe kanë ra në këtë marrëveshtje. Në këtë marrëveshtje nuk i bje një dam Shtetit përkundrazi Shteti ka një dobi. Do të Ju tham Z. S'uej jo si Ministër, po si prefekt kur kam qenë në Shkodrë, disa fjalë. Kur kam qenë në Shkodrë si prefekt, edhe prej N. Prefektit të Malsis së madhe kam marrë shkresa zyrtare e edhe verbalisht prej Krenve të Malsis e më kanë thënë se këjo çashtje po rrjedh tash tri vjet e kemi kujtue se po damtohem keqë. Këjo marreveshje si thashë nuk asht për dam t' onë, dhe kujtoi si mbas shpjegimevet qi dha delegati i jonë, se edhe n' anë të Sh. Naumit nuk ka ndonji ndryshim.

Qeverija këtë marrëveshje plotësisht e ka pranue se e shëf të dobi-shme e nuk ka ndonji send qi asht për dam t' onë, dhe prandej Ju lutem Z. S' uej të jepni vendimin t' Uej e të marrë fund mbassi Këshilla Ambasadoriale ka ndërmjetsue, dhe telegrami mbi pranimin mbas 15 ditësh, nuk asht bërë tash, po shumë ma përpara.

Z. E. FRASHERI: Me ngjanë se nuk po kuptohet qellimi i im. Unë e

pranoi, po due të mbyllë udhen e avenirit. Edhe Qeverija si edhe çdo shqiptar lypet t' a pranojë me gëzim.

Z. M. FRASHERI (Del. i Q. p. K. K.): Senatori i Korçës Z. Eshref Frasherit thotë due të mbyllë udhen e avenirit. Aveniri me këtë çashtje nuk ka të bajë, dhe çashtjet qi kanë marrë solucionin me kohë nuk kanë të bajnë hiq, dhe këjo nuk mund të bahet m' u çilë prap ato çashtje qi kanë marrë fund. P. tregim çështja e kufinit me Qeverin Greke ka marrë formen definitive me kartë, me protokol dhe Shteti Grek nuk mund t' a quej këtë si pretext e me kerkue revidimin e kufinit. Këjo ishte një pjesë e kufinit qi ishte në konflikt, të dy Qeverinat hyene në marreveshje, dhe mbassi nuk ishin d' akord në pretendime, hyni në mes Konferenca e Ambasadorvet, caktoi një vijë tranzacionale, bani një vendim arbitri, të cilin Qeverija e jonë tue e pa të dobi-shëm e pranoi. Pse të themi qi vendimi asht obligatoire (detyrshëm), ose vendim arbitri, çështja e avenirit nuk ka të bajë hiq, dhe mos kini frigë se rrugat e para janë mbyllë.

Z. XH. YPI: Për fat të keq nuk bashkohem me delegatin t' onë, Z. Mehdi Frasherin e gjithashtu edhe me Z. Eshref Frasherin. Në asht se japim vendim e kapercjëmë kufinin, se Këshilla e Ambasadorvet thotë jap këtë vendim, në daçi pranonje në daçi jo. Unë proponoj edhe kerkoi qi të pranohet kështu sikur asht,

Z. S. BLOSHMI: Këto fjalë që po bahen këtu, janë (jeu des mots), Ali

Hoxha, Hoxhë Alija. Avenir i Zotni nuk sigurohet me fjalë. Kur të na vinë tjetër gjâ, atëherë bisedojmë, sot kemi tjetër gjâ për bisedim. Këtu që marrë një vendim dhe që autorizue Qeverija me hyë në marreveshje me Qeverin Jugosllave për çashijen e kufinit t' onë, dhe nuk që autorizue të bajë 20 lloj marrëveshje. Pra mos t'i përziejmë punët, se nuk genjehet Europa e edhe sytë e atyne njerzvet që mejtojnë bukur e mirë, nuk mbyllen, si ç' thash me jeu de mot. Neve autorizuem Qeverin me ba këtë marreveshje, e cila u ba, dhe në qoftë se asht në favor t' onë do të pranohet. Neve po themi se asht në favor t' onë. Delegati i jonë na tha se nuk erdhi në një marreveshje të plote me Qeverin Jugosllave, dhe në mes hyni Këshilla e Ambasadorve e cila këshilloj të dy palët mos me u da prishë. Këshilla Ambasadorvet hyni në mes si plak dhe dau davanë.

Në e kuptova mirë, kështu na tha delegati i jonë. Prandej mos t' a përziejmë çështjen tue thanë se asht një vendim i K. Ambasadoriale. Neve nuk mund të ndrojmë proces-verbalet e K. Ambasadoriale, se vendimet janë shkruar si vendime, dhe ky asht shkruar si një këshillë. Si mund t' a quejmë vendim, kur nuk asht vendim. Neve për s' dytit e kerkuem arbitrashin dhe ajo e pranoj.

Z. MEHDI FRASHERI: Zotni Blosmi tha se Qeverija e jonë kerkoj arbitragin e Konferencës s' Ambasadorvet. Jo Zotni, Qeverija nuk e kerkoj këtë

ndermjetsi, po Komisioni i Kufivet i cili i lajmoi se nuk u muerëm vesh, dhe neve nuk i thame hajde na ujdís. Këshilla Ambasadoriale hyri vetvetiu si arbitër, se Qeverija e jonë ka kerkuar aplikimin e vendimit që kishte dhanë ma parë konferenca e Ambasadorvet. Ky asht një shqyrtim që neve nuk e kerkuem, po me qenë se nuk u muerem vesht hyri në mes Konferenca si mirëdashese për me ndaluar një konflikt.

Z. F. RUSI: Mbas fjalvet që thotë Z. Mehdi Frasheri, proponimi i Z. Eshref Frasherit, me duket shumë i arësyeshëm. Ç' nevojë kje të ndryshohen artikujt e Statutit, kur rezulton çiltasi se Konferenca e Ambasadorvet ka hyë si arbitër pa pasë dhanë konsentimentin të dy Qeverit e interesueme. Ky asht një vendim i detyrshëm (obligatoire), të cilin duhet t' a ratifikojmë të shtyem prej një nevojës.

Z. E. FRASHERI: Këtë radhë Z. Delegati e shpjegoi punen ma kjartë, tute na thanë se kur të dy delegatët e Qeverivet t' interesueme nuk mbenen d' akord, hyni në mes Komisioni i Kufivet. Komisioni i Kufivet pas raportit që i ep, Këshilla Ambasadoriale cakton kufit. Kështu ka qenë gjerë nashti. Prandej pas mejtimit që shfaqë Komisioni i Kufivet Këshilla Ambasadoriale prishi vendimin e parë, mori qesginë e fshiu vendimin e parë, dhe mori qesginë e bani një vendim të dytë që most të derdhej gjak në Balkan.

Z. S. VUÇITERNI. Z. Kryetar! Me duket se po humbim kohë kot.